

Pareltjes

met informatie over de geschiedenis van Rossum
verspreiding plaats via de website van de Dorpsraad van Rossum
contact: pareltjesrossum@gmail.com

nummer 37, september 2024

AANBOD DER ERVEN BARON VAN RANDWIJCK INZAKE DE AANKOOP VAN HUIZE VREDELUST

Het gemeentehuis van Rossum, dat op de kruising van de Kerkstraat met de Slotselaan stond, werd ook voor Tweede Wereldoorlog al als verouderd gezien. Er deed zich in 1939 een goede gelegenheid voor om tot de aankoop van een nieuw pand te komen dat als nieuw gemeentehuis zou kunnen dienen. In de vergadering van de Raad van Rossum - in november 1939 - komt een voorstel aan de orde over de mogelijkheid voor de Gemeente Rossum om Huize Vredelust te kopen.

Uit de notulen van deze Raadsvergadering nemen we de volgende passages op. De voorzitter van de Raad, burgemeester Van Goelst Meijer, zegt over dit voorstel: 'Zooals de raadsleden hebben kunnen zien in de ter inzage gelegen hebbende stukken, wordt gemeld pand, onder diverse voorwaarden, te koop aangeboden voor f 25000,00.' Hij voegt eraan toe dat de familie Van Randwijck, die het pand te koop aanbiedt, van een andere zijde een belangrijk hoger bod heeft gekregen. 'Aangezien zij er echter waarde aan hecht dat gemeld landgoed met heerenhuis eigendom der gemeente Rossum

zou worden, om het als gemeentehuis te bestemmen, wordt het alsnog tegen een lageren prijs aan de gemeente aangeboden.' Spreker zou het jammer vinden als het pand niet gemeenteeigendom zou worden, temeer daar de familie Van Randwijck daar zelfs een financieel offer voor over heeft. Het raadslid Van der Kolk oordeelt dat het niet in het belang der gemeente is thans op het aanbod in te gaan. Bovendien acht spreker de plaats voor het gemeentehuis aldaar minder gunstig. Op verzoek van den heer Van der Kolk worden de notulen gelezen van de vergadering (in September 1939) toen ditzelfde onderwerp aan de orde was. De heer De Leeuw is het met vorigen spreker volkomen eens dat het voor de gemeente veel te duur is en dat bovendien de onderhoudskosten beduidend zullen zijn. Aangezien geen der leden zich voor aanvaarding van het aanbod verklaart, stelt de voorzitter voor (deze aangelegenheid was tevoren niet in een vergadering van B. en W. besproken) het aanbod af te wijzen, onder waardering voor de geste. Voormeld voorstel wordt vervolgens, zonder hoofdelijke stemming, aangenomen.

HOE HET VERDER GING MET HUIZE VREDELUST

Huize Vredelust was een beeldbepalend pand dat tussen de Waaldijk en de Slotselaan lag ter hoogte van waar zich nu de zijstraat van de Slotselaan naar de protestantse kerk bevindt. Het pand was eigendom van mevrouw Boreel, die geboren was als baronesse Van Randwijck. Om de gebeurtenissen te kunnen volgen, moeten we ons verplaatsen naar de jaren van de Tweede Wereldoorlog, en wel naar 1942. In een Duits dagblad was het bericht geplaatst dat er in Huize Vredelust spoedig een zogenoemd Jugendheim zou worden gevestigd. Dat was een tehuis voor

'rasechte moeders, die daar zouden bevallen van 'arische kinderen'. Dit alles volgens de theorieën die men er in nazi-Duitsland op na hield. De bezetter had z'n oog laten vallen op Huize Vredelust. De eigenaresse wist niets van deze plannen. Toen ze ervan vernam, belde ze direct de burgemeester op en gaf aan dat ze in geen geval haar medewerking aan dit nazi-plan zou geven. Ze voegde er aan toe: 'Als het niet te verhinderen is, breek ik het huis liever af.' De burgemeester wees haar erop dat daarvoor een sloopvergunning nodig was. 'Dan vraag ik die

hierbij aan', was haar antwoord. De vergunning werd binnen een dag verleend en enkele dagen daarna waren de slopers reeds aan het werk. Het dak was er al snel af. Het gehele pand werd in

uiterst korte tijd afgebroken.

Voor de burgemeester zat aan dit verhaal nog een vervelend staartje, maar dat verhaal bewaren we voor een ander Parelkje.

DE AMBACHTSCHOOL IN ZALTBOMMEL

Als de jongens van de lagere school gingen, konden zij 'naar Bommel' om hun opleiding voort te zetten. Bijvoorbeeld op de ambachtschool. Daar kon je onder meer leren voor timmerman of metaalbewerker. Veel jongens uit Rossum gingen naar die ambachtschool in Zaltbommel, die aanvankelijk gevestigd was aan de Maarten van Rossumsingel, maar in het begin van de jaren '50 verhuisde naar de Johan van Oldenbarneveldtstraat in de Vergt. Beide scholen zijn al lang geleden afgebroken om op de vrijgekomen grond nieuwe woningen te kunnen zetten. Hier zien we een foto, die is genomen in een klas van de afdeling metaalbewerking van de ambachtschool aan de Maarten van Rossumsingel. We mogen dit veronderstellen omdat we op de voorgrond een bankschroef zien. Er staan op deze foto zonder

twijfel ook Rossumse jongens. De meeste hebben hun bij de opleiding behorende kleding aan: een overall. Tussen de jongens is staat, enigszins verscholen, de leraar. Hij lijkt nog een jonge man te zijn. Ondanks pogingen om namen van jongens en de leraar van deze klas te achterhalen, is ons dit niet gelukt. Waarschijnlijk is het lokaal van de foto een lokaal van de school aan de Maarten van Rossumsingel, maar het is ook mogelijk dat het lokaal in de dependance van de school in de Nonnenstraat stond.

Wie kan ons iets vertellen over die school, of over de opleiding metaalbewerking? Wie herkent iemand van deze jongens? Van welk jaar is de foto? Wie is de leraar; hoe heet die? Als u iets weet, meld het dan op de website van onze Pareljes: pareltjesrossum@gmail.com.

De Pareljes worden samengesteld door de leden van een werkgroep van de Dorpsraad van Rossum, onder coördinatie van Hans ter Heege. De Dorpsraad heeft het eigendomsrecht.

